

Begeleidingscommissie onderzoek Financiële Tegoeden Wereldoorlog II in Nederland

Naamsvariant	Commissie Financiële Tegoeden WO-II; Commissie-Scholten; de commissie
Oprichtingsdatum	13 juli 1997
Opheffingsdatum	2000
Oprichters	De oprichting van de Commissie-Scholten is het initiatief van de Contactgroep Tegoeden WO-II (Commissie-Van Kemenade) en de minister van Financiën drs. G. Zalm. De Commissie-Scholten is door de Commissie-Van Kemenade geïnstalleerd.
Aanleiding voor oprichting	Op verzoek van de Nederlandse Vereniging van Banken, het Verbond van Verzekeraars en het ministerie van Financiën heeft de Contactgroep Tegoeden WO-II (de commissie-Van Kemenade), die bij haar instelling in maart 1997 onder meer de taak kreeg onderzoeken naar tegoeden uit de Tweede Wereldoorlog bij buitenlandse banken kritisch te volgen, zich reeds spoedig na haar instelling afgevraagd op welke wijze onderzoek verricht zou kunnen worden naar de systematiek van rechtsherstel rond financiële tegoeden uit WO-II bij banken en verzekeraars in Nederland. In samenspraak tussen de commissie-Van Kemenade en de minister van Financiën werd besloten een apart en onafhankelijk onderzoek te starten, dat zou worden begeleid door een onafhankelijke commissie. In deze zogeheten commissie-Scholten zouden personen zitting hebben die het vertrouwen genoten van de overheid, de bovengenoemde financiële partijen en de Nederlandsche Bank.
Inrichting van de organisatie	<p>Samenstelling van de commissie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mr. W. Scholten (voorzitter) • Mr. R. Hazelhoff • Drs. J.A. Sillem • Dr. G. Zoutendijk <p>Ondersteuning van de commissie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prof. dr. P.W. Klein (secretaris, t/m december 1998) • Prof. dr. J.L. van Zanden (adviseur, vanaf januari 1999) <p>Onderzoeksteam</p> <p>De volgende personen waren gedurende kortere of langere tijd als bezoldigde krachten bij het onderzoek betrokken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mw. L.F. Ahlers • Mw. mr. M.A. de Boer • Drs. W.P.R.A. Cappers • Mw. Mr. Ch. Engel • Mw. dr. R. Grüter • Prof. dr. P.W. Klein (wetenschappelijke leiding, t/m december 1998) • Mr. drs. P.H.J. Körver • Dr. J.L. van der Pauw (wetenschappelijke leiding, vanaf januari 1999) • Mw. R. Ramawadh Doebe • Mw. drs. Y. Tomala • Mr. drs. W.J. Veraart • Mw. G. van der Woerden
Doelstelling	Onderzoek verrichten naar de feitelijke systematiek rond het rechtsherstel aangaande financiële tegoeden van oorlogsslachtoffers van de Tweede Wereldoorlog bij banken en verzekeraars in Nederland.
Bevoegdheden	Het verrichten van onderzoek, het presenteren van de bevindingen en conclusies en het doen van aanbevelingen.

Taken	<p>In het onderzoek naar de feitelijke systematiek rond het rechtsherstel aangaande financiële tegoeden van oorlogsslachtoffers van de Tweede Wereldoorlog bij banken en verzekeraars in Nederland diende aandacht besteed te worden aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de rol van banken en verzekeraars • de Nederlandsche Bank • de overheid en in het bijzonder het ministerie van Financiën <p>In het onderzoek stond de vraag centraal naar aard en omvang van eventueel thans nog op te vorderen categorieën van financiële tegoeden. Het betrof in de eerste plaats geld (chartaal en giraal) en in de tweede plaats verzekeringen (levensverzekeringen, lijfrente- en pensioenpolissen, begrafenisverzekeringen).</p> <p>In februari 1998 vroeg de minister van Financiën de commissie enkele andere onderzoeksrubrieken in het onderzoek te betrekken. Dit betrof met name de rubrieken effecten, rechten (patentrechten, auteursrechten en overige rechten), uitkeringen volgens sociale verzekeringswetten en vorderingen/debiteuren. De commissie heeft aan dit verzoek gehoor gegeven.</p>
Thema's	Rechtsherstel
Doelgroep	<p>Vervolgingslachtoffers Nederland</p> <ul style="list-style-type: none"> • Joden • Nabestaanden • Zigeuners (Sinti en Roma)
Landen	Nederland
Verwijzing naar andere archiefvormers	<ul style="list-style-type: none"> • Verbond van Verzekeraars • Commissie van Onderzoek Liro Archieven • Nederlandse Vereniging van Banken • Centraal Joods Overleg Externe Belangen • Vereniging voor de Effectenhandel • Stichting Bewindvoering Afwezigen en Onbeheerde Nalatenschappen • Departementale Projectgroep Tegoeden WOII (1940-1945) • Contactgroep Tegoeden WOII • Begeleidingscommissie Onderzoek Indische Tegoeden
Literatuur	<ul style="list-style-type: none"> • Pauw, J.L. van der, <i>Inventaris van het archief van de Begeleidingscommissie onderzoek Financiële Tegoeden Wereldoorlog II in Nederland (Commissie Scholten), 1997-2000</i>. Nationaal Archief (Den Haag 2000). • <i>Eerste rapport van de Begeleidingscommissie onderzoek financiële tegoeden WO-II in Nederland</i>. Begeleidingscommissie onderzoek financiële tegoeden WO-II in Nederland (Leiden 1998). • <i>Eindrapport van de Begeleidingscommissie onderzoek financiële tegoeden WO-II in Nederland. 3 delen</i>. Begeleidingscommissie onderzoek financiële tegoeden WO-II in Nederland (Leiden 1999). • R. Blitz, <i>Hiaten en Onduidelijkheden in het Eerste Rapport van de Begeleidingscommissie Onderzoek Financiële Tegoeden WOII in Nederland (Scholten Commissie)</i>. Vragen en Opmerkingen m.b.t. Archieven Tastbare Goederen Tweede rapport Commissie van Onderzoek Liro-archieven (Kordes Commissie). (Niet-gedrukte uitgave van het Israël Instituut voor Onderzoek naar Verdwenen Joods Bezit tijdens de Holocaust, Ramat Gan 1999).
Verdieping	Onderzoekcommissies naoorlogs rechtsherstel

Archief van de Begeleidingscommissie onderzoek Financiële Tegoeden Wereldoorlog II in Nederland

Beginjaar	1997
Eindjaar	2000
Vindplaats	Nationaal Archief, Den Haag www.nationaalarchief.nl
Toegang	Inventaris Toegang gedigitaliseerd
Kenmerk toegang	2.08.43 <i>Pauw, J.L. van der, Inventaris van het archief van de Begeleidingscommissie onderzoek Financiële Tegoeden Wereldoorlog II in Nederland (Commissie Scholten), 1997-2000. Nationaal Archief (Den Haag 2000).</i> Omvang: 17 pagina's. De inventaris bevat een historische en archivalische inleiding (blz. 5-10).
Omvang	0,5 meter
Aantal inventarisnummers	26 inventarisnummers
Archiefordening	Thematisch
Informatiedrager	papier
Openbaarheid	niet openbaar
Toelichting	Het archief is in de periode 2000-2020 niet raadpleegbaar.
Verloren geraakt	Niet bekend
Selectie en vernietiging	<p>De afwikkeling van het archief van de Commissie Scholten werd verricht door het secretariaat, onder supervisie van mevrouw dr. R. Grüter. De leden van de Commissie Scholten hebben alle stukken die daarvoor in aanmerking kwamen doen toekomen aan het secretariaat van de commissie. De stukken zijn door mevrouw dr. Grüter en dr. Van der Pauw doorgenomen en gescheiden in stukken die wel en die niet in aanmerking kwamen voor schenking aan het Nationaal Archief. De stukken die niet daarvoor in aanmerking kwamen, zijn vernietigd, evenals alle op het secretariaat aanwezige computerbestanden.</p> <p>De volgende stukken kwamen niet voor schenking in aanmerking:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Persoonlijke aantekeningen van de onderzoekers (notities voor, en concepten van hun eigen deelrapporten) en bij hen aanwezige publieke stukken (knipsels, kopieën uit tijdschriften, exemplaren van gepubliceerde rapporten e.d.). • Alle stukken welke afkomstig zijn uit de archieven van particuliere instellingen (banken, verzekeringsmaatschappijen, enz.) en waarvan de commissies met het oog op de privacy van cliënten en andere betrokkenen vertrouwelijk kennis heeft mogen nemen. Het betreft hier altijd kopiën of afschriften. Deze zijn door het secretariaat, dan wel door de onderzoekers zelf, vernietigd, met uitzondering van de kopieën uit het archief van De Nederlandsche Bank, welke conform de door DNB gestelde voorwaarden zijn teruggezonden. • Alle kopieën van stukken uit overheids- en semi-overheidsarchieven, waaronder het ministerie van Financiën, het Algemeen Rijksarchief en het Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie. Deze kopieën zijn eveneens alle vernietigd.
Analytische beschrijving van het archief	<p>Het archief van de Begeleidingscommissie Onderzoek Financiële Tegoeden WO-II in Nederland bevat de neerslag van de werkzaamheden de commissie.</p> <p>Het archief bevat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • notulen en agenda's van de commissievergaderingen

- correspondentie van de voorzitter, adviseur, commissieleden en onderzoekers
- correspondentie betreffende het effectenonderzoek, het bankenonderzoek, de opheffing van de anonimiteit, de Gemeente Giro, het octrooi- en auteursrecht, het verzekeringsonderzoek
- correspondentie met de Nederlands Israëlitische Gemeente te Den Haag, de Vereniging het Joods Begrafniswezen te Amsterdam, de Verzekeringkamer, Natura Uitvaartverzekeraars
- een drietal enquêtes en de reacties van banken en verzekeringsmaatschappijen
- stukken betreffende de financiële verantwoording van de commissie
- stukken betreffende de contacten met het Centraal Joods Overleg, het ministerie van Financiën, de commissie-Van Kemenade
- stukken betreffende de (totstandkoming van de) rapportages van de Begeleidingscommissie Onderzoek Financiële Tegoeden WO-II in Nederland
- documentatie betreffende het onderzoek van de commissie

Deelarchieven/
gedeponeerde archieven

Er bevinden zich geen originele archivalia van andere archiefvormers noch gedeponeerde archieven in dit archief.

Archiefstukken van
organisatie/persoon in
andere archieven

Er bevinden zich geen archivalia van de archiefvormer in andere archieven.

Opmerkingen

De door de commissie voor het onderzoek geaccordeerde kosten zijn voor rekening gekomen van de Nederlandse Vereniging van Banken, het Verbond van Verzekeraars en de Nederlandsche Bank in de sleutel 40/40/20.
